

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

ТӨСВИЙН ШУУД ЗАХИРАГЧ

АУДИТЫН КОД: ТӨА-2023/324/-НА-СТА-ТШЗ

ТӨВ АЙМГИЙН НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ХЭЛТСИЙН 2022 ОНЫ
САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛД
ХИЙСЭН АУДИТЫН ТАЙЛАН

Зуунмод 2023 он

Аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Ц.Хишигжаргал

Утас: 70272582 Цахим хаяг: khishigjargalts@audit.gov.mn

Аудитын менежер О.Амаржаргал

Утас: 70273463 Цахим хаяг: amarjargalo@audit.gov.mn

Аудитор Г.Баянжаргал

Утас: 70273204 Цахим хаяг: bayanjargalg@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг
дараах хаягаар авна уу. Цахим хаяг: www.open.audit.mn

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ.....	5
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА.....	13
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	19
4.1 Ерөнхий зүйл	19
4.2 Материаллаг байдал	19
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт.....	19
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	19
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	20
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	20
4.5.1 Завсрын аудитын талаар.....	20
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	21
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	21
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН АЛДАА,ЗӨРЧЛИЙН НЭГТГЭЛ	23
6.1 Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл.....	23
6.2 Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл.....	21
6.3 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	21

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
НДЕГ	Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар
НДҮЗ	Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөл

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

41100, Төв аймаг, Зуунмод сум
Утас: 70272582, Цахим шуудан: tuv@audit.gov.mn
Цахим хаяг: www.audit.mn

2023.02.25 № 01/196
танай _____-ны № _____-т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1, 8.9.2-д заасны дагуу Төв аймгийн Нийгмийн даатгалын хэлтсийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Төв аймгийн Нийгмийн даатгалын хэлтсийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторов баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторов ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Тус хэлтэс нь тайлант хугацаанд Нийгмийн даатгалын тухай хуульд орсон нэмэлт өөрчлөлт, шинээр хэрэгжиж буй цахим нийгмийн даатгалын үйлчилгээний ач холбогдлыг таниулах 519 удаагийн сургалт сурталчилгаа, нөлөөллийн ажлаар 18977 иргэд, даатгуулагчдад хүрч ажиллан сайн дурын даатгал, эрүүл мэндийн даатгалын хамралтыг нэмэгдүүлсэн бөгөөд "Зөвлөе-Тусалъя 2 аян"-ыг 513 ажил олгогчдын хүний нөөцийн ажилтан, нягтлан бодогчдод зориулан зохион байгуулж ажилласан байна.

Тайлант хугацаанд нийгмийн даатгалын шимтгэлийн тайланг тоон гарын үсгээр илгээх боломж нөхцөлийг бүрдүүлэх ажлын хүрээнд "Ньюкомпас"ХХК-тай хамтран 435 ажил олгогчид 23,900.0 мянган төгрөгийн тоон гарын үсгийг үнэгүй олгож, тоон гарын үсгээр тайлан илгээх арга зүйн зөвлөмжөөр ханган ажилласан байна.

Аудитын гол асуудал

Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2022 оны 02 дугаар сарын 21-ний өдөр батлагдсан удирдамжийн дагуу Нийгмийн даатгалын тухай хууль, Зөрчлийн тухай хууль, Төсвийн тухай хууль болон тэдгээртэй нийцүүлэн гаргасан тушаал, шийдвэрийн хэрэгжилт, өмнөх шалгалтын мөрөөр зохион байгуулж хэрэгжүүлсэн ажлын гүйцэтгэл, үр дүнг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын Хяналт, шалгалтын газраас шалгаж, илэрсэн зөрчил дутагдлыг арилган, мэргэжил арга зүйн туслалцаа үзүүлэх зорилго

бүхий төлөвлөгөөт хяналт шалгалтыг гүйцэтгэж, тус хэлтсийг цаашид “Ажил сайжруулах” шаардлагатай гэж дүгнэсэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ. Тус санхүүгийн тайланд толилуулаагүй, тодруулаагүй асуудал байхгүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.ХИШИГЖАРГАЛ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ**2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын нэгтгэсэн тайлан**

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	18,343,379,120.40	16,746,968,373.23
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	11,622,911,732.19	10,758,338,219.12
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	11,622,911,732.19	10,758,338,219.12
31210	Төгрөг	11,622,911,732.19	10,758,338,219.12
31211	Төрийн сангийн харилцах	233,410.43	0.00
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	11,622,678,321.76	10,758,338,219.12
33	АВЛАГА	6,706,127,911.55	5,973,189,880.44
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	1,448,509,979.73	2,003,665,515.02
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага	4,812,277,201.02	3,529,369,062.02
33500	Бусад авлага	445,340,730.80	440,155,303.40
33510	Байгууллагаас авах авлага	445,340,730.80	439,810,475.40
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	0	344,828.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	14,339,476.66	15,440,273.67
35400	Хангамжийн материал	14,339,476.66	15,440,273.67
35410	Бичиг хэргийн материал	388,400.01	745,850.01
35420	Аж ахуйн материал	10,082,067.67	10,206,872.68
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	1,899,500.00	2,749,230.00
35450	Барилгын засварын материал	0	104,120.00
35470	Бусад хангамжийн материал	1,969,508.98	1,634,200.98
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	574,144,592.21	628,177,323.32
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	574,144,592.21	628,177,323.32
39200	Биет хөрөнгө	549,143,990.21	603,976,871.84
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	529,621,659.99	529,621,659.99
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-33,709,319.00	-44,725,517.00
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	12,300,000.00	12,300,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-391,922.22	-2,441,922.18
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	147,305,545.15	218,433,358.60
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-121,792,637.04	-120,928,170.84
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	44,775,886.00	44,775,886.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-28,965,222.67	-33,058,422.73
39300	Биет бус хөрөнгө	25,000,602.00	24,200,451.48
39301	Програм хангамж	3,200,602.00	3,200,602.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	0	-800,150.52
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	21,800,000.00	21,800,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	18,917,523,712.61	17,375,145,696.55
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	1,086,241,461.07	738,552,664.95
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	1,086,241,461.07	738,552,664.95
41300	Өглөг	581,134,840.47	360,824,381.34
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	2,466,903.14	344,828.00
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	578,667,937.33	360,479,553.34
41400	Урьдчилж орсон орлого	505,106,620.60	377,728,283.61
41410	Засгийн газрын байгууллага, бусад шатны төсөв	505,106,620.60	377,728,283.61
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	17,831,282,251.54	16,636,593,031.60
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	17,831,282,251.54	16,636,593,031.60
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	339,724,535.61	339,724,535.61
511001	Улсын төсвийн оруулсан хөрөнгө	339,724,535.61	339,724,535.61
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	17,325,617,684.54	16,130,928,464.60
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	13,125,937,829.24	17,333,473,498.55
51220	Тайлант үеийн үр дүн	4,199,679,855.30	-1,202,545,033.95
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	165,940,031.39	165,940,031.39
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	18,917,523,712.61	17,375,145,696.55

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	86,623,819,343.84	112,732,788,464.13
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	38,147,525,114.09	40,121,786,389.95
112	Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого	38,147,525,114.09	40,121,786,389.95
112001	Тэтгэврийн даатгалын шимтгэл	27,778,100,917.16	27,721,482,724.68
112002	Тэтгэмжийн даатгалын шимтгэл	2,449,185,487.47	2,894,269,844.03
112003	ҮОМШ өвчний даатгалын шимтгэл	1,738,840,826.63	2,125,759,956.69
112004	Ажилгүйдлийн даатгалын шимтгэл	457,022,648.15	541,374,276.13
112005	Эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэл	5,724,375,234.68	6,838,899,588.42
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	94,705,938.75	302,107,787.18
120	Нийтлэг татварын бус орлого	94,705,938.75	302,107,787.18
120002	Хүүгийн орлого	24,321,904.86	3,917,473.13
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	39,220,864.89	68,162,625.05
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	38,375,864.89	68,026,615.05
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	845,000.00	136,010.00
120009	Бусад орлого	6,772,458.00	230,027,689.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	24,390,711.00	0.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	48,381,588,291.00	72,308,894,287.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	0.00	12,883,371,711.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	0.00	12,883,371,711.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	485,000.00	1,000,000.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	0.00	1,000,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	285,000.00	0.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	200,000.00	0.00
1330	Төсвийн захирагчдаас	47,504,634,291.00	58,520,320,276.00
133002	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	47,504,634,291.00	58,520,320,276.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	876,469,000.00	904,202,300.00
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	876,469,000.00	895,793,200.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	0	8,409,100.00
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	82,426,148,476.54	113,935,333,498.08
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	82,426,148,476.54	113,935,333,498.08
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	909,582,556.12	897,964,644.09
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	650,544,617.80	685,648,625.06
210101	Үндсэн цалин	490,058,920.00	505,183,883.80
210102	Нэмэгдэл	129,191,697.80	109,079,104.19
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	19,844,000.00	28,845,981.45
210104	Урамшуулал	11,450,000.00	42,539,655.62
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	85,753,292.90	87,547,073.15
210201	Тэтгэврийн даатгал	59,332,703.37	60,402,985.15
210202	Тэтгэмжийн даатгал	6,603,003.55	7,064,346.33
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,282,402.84	5,497,077.23
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,320,600.71	1,306,635.71
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	13,214,582.43	13,276,028.73

2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	42,244,866.00	46,580,433.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,448,702.00	3,650,194.00
210302	Түлш, халаалт	37,377,560.00	40,765,800.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,418,604.00	2,164,439.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	43,706,976.90	30,434,014.99
210401	Бичиг хэрэг	7,425,916.90	4,078,250.00
210402	Тээвэр, шатахуун	17,887,900.00	16,700,200.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,172,470.00	6,239,900.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	590,000.00	228,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	12,630,690.00	3,187,664.99
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,473,100.00	1,141,750.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	473,100.00	295,870.00
210604	Урсгал засвар	1,000,000.00	845,880.00
2107	Томилолт, зочны зардал	2,782,500.00	2,650,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,782,500.00	2,650,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	41,203,780.46	17,390,689.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	25,628,625.18	4,105,800.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,785,600.00	1,785,600.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	550,000.00	550,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	60,900.00	68,900.00
210807	Газрын төлбөр	65,325.00	65,325.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	9,088,190.00	9,059,970.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	4,025,140.28	1,755,094.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	41,873,422.06	26,572,058.89
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,997,100.00	514,800.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	39,876,322.06	26,057,258.89
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	81,516,565,920.42	113,037,368,853.99
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	76,394,872,617.00	102,866,350,864.00
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	76,371,856,217.00	102,832,139,627.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	7,500,000.00	11,739,037.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	15,516,400.00	22,472,200.00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	5,121,693,303.42	10,171,017,989.99
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	5,121,693,303.42	10,171,017,989.99
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	4,197,670,867.30	-1,202,545,033.95
IV	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН	2,008,988.00	0.00
145002	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны олз	2,008,988.00	0.00
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	4,199,679,855.30	-1,202,545,033.95

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	85,812,534,568.61	113,403,829,745.78
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	37,024,558,426.55	39,491,961,008.74
112	Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого	37,024,558,426.55	39,491,961,008.74
112001	Тэтгэврийн даатгалын шимтгэл	27,242,218,255.38	27,285,023,747.32
112002	Тэтгэмжийн даатгалын шимтгэл	2,202,209,486.56	2,845,399,949.35
112003	ҮОМШ өвчний даатгалын шимтгэл	1,509,273,570.61	2,088,676,549.53
112004	Ажилгүйдлийн даатгалын шимтгэл	410,785,914.98	532,760,639.79
112005	Эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэл	5,660,071,199.02	6,740,100,122.75
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	355,254,821.61	410,096,137.04
120	Нийтлэг татварын бус орлого	355,254,821.61	410,096,137.04
120002	Хүүгийн орлого	24,321,904.86	3,917,473.13
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	330,932,916.75	406,178,663.91
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	330,087,916.75	406,042,653.91
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	845,000.00	136,010.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	48,432,721,320.45	73,501,772,600.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	59,067,320.45	14,158,109,800.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	59,067,320.45	14,158,109,800.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	485,000.00	1,000,000.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	0.00	1,000,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	285,000.00	0.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	200,000.00	0.00
1330	Төсвийн захирагчдаас	47,496,700,000.00	58,438,460,500.00
133002	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	47,496,700,000.00	58,438,460,500.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	876,469,000.00	904,202,300.00
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	876,469,000.00	895,793,200.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	0.00	8,409,100.00
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	82,760,196,300.20	114,268,403,258.85
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	82,760,196,300.20	114,268,403,258.85
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	856,446,975.57	873,863,784.53
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	650,540,007.57	685,811,720.47
210101	Үндсэн цалин	492,068,029.57	505,188,494.03
210102	Нэмэгдэл	123,700,378.00	109,079,104.19
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	23,321,600.00	28,845,981.45
210104	Урамшуулал	11,450,000.00	42,698,140.80

2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	83,291,000.00	90,009,366.06
210201	Тэтгэврийн даатгал	57,662,900.00	62,152,899.60
210202	Тэтгэмжийн даатгал	6,407,000.00	7,064,346.78
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,125,600.00	5,575,463.69
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,281,400.00	1,306,635.71
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	12,814,100.00	13,910,020.28
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	42,244,866.00	46,580,433.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,448,702.00	3,650,194.00
210302	Түлш, халаалт	37,377,560.00	40,765,800.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,418,604.00	2,164,439.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	34,070,850.00	30,566,270.00
210401	Бичиг хэрэг	7,437,100.00	4,085,700.00
210402	Тээвэр, шатахуун	17,887,900.00	16,700,200.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,172,470.00	6,239,900.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	590,000.00	228,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,983,380.00	3,312,470.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,500,000.00	2,095,600.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,500,000.00	1,145,600.00
210604	Урсгал засвар	1,000,000.00	950,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	2,782,500.00	2,650,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,782,500.00	2,650,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	39,020,652.00	15,635,595.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	25,470,140.00	4,105,800.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,785,600.00	1,785,600.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	550,000.00	550,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	60,900.00	68,900.00
210807	Газрын төлбөр	65,325.00	65,325.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	9,088,190.00	9,059,970.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	2,000,497.00	0.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,997,100.00	514,800.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,997,100.00	514,800.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	81,903,749,324.63	113,394,539,474.32
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	76,782,581,521.21	103,223,521,484.33
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	76,441,289,761.59	102,849,038,158.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	7,500,000.00	11,739,037.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	318,275,359.62	340,272,089.33
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	15,516,400.00	22,472,200.00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	5,121,167,803.42	10,171,017,989.99
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	5,121,167,803.42	10,171,017,989.99
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	3,052,338,268.41	-864,573,513.07
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	3,052,338,268.41	-864,573,513.07
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	8,570,573,463.78	11,622,911,732.19
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	11,622,911,732.19	10,758,338,219.12

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
1	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	339,724,535.61	165,940,031.39	13,116,273,021.86	13,621,937,588.86
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	9,664,807.39	9,664,807.39
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	339,724,535.61	165,940,031.39	13,125,937,829.25	13,631,602,396.25
4	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0	0	0	0
5	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0	0	0	0
6	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0	0	0	0
7	Өмчид гарсан өөрчилөлт	0	0	0	0
8	Зарласан ногдол ашиг	0	0	0	0
9	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	4,199,679,855.30	4,199,679,855.30
10	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	339,724,535.61	165,940,031.39	17,325,617,684.54	17,831,282,251.54
11	2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	339,724,535.61	165,940,031.39	17,325,617,684.54	17,831,282,251.54
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	7,855,814.00	7,855,814.00
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	339,724,535.61	165,940,031.39	17,333,473,498.55	17,839,138,065.55
14	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0	0	0	0
15	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0	0	0	0
16	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0	0	0	0
17	Өмчид гарсан өөрчилөлт	0	0	0	0
18	Зарласан ногдол ашиг	0	0	0	0
19	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	-1,202,545,033.95	-1,202,545,033.95
20	2022 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	339,724,535.61	165,940,031.39	16,130,928,464.60	16,636,593,031.60

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	103,746,141,300.00	103,756,113,179.53
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	103,746,141,300.00	103,756,113,179.53
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	880,680,500.00	873,863,784.53
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	691,136,300.00	685,811,720.47
210101	Үндсэн цалин	508,814,200.00	505,188,494.03
210102	Нэмэгдэл	112,114,900.00	109,079,104.19
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	34,980,000.00	28,845,981.45
210104	Урамшуулал	35,227,200.00	42,698,140.80
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	90,236,500.00	90,009,366.06
210201	Тэтгэврийн даатгал	62,454,200.00	62,152,899.60
210202	Тэтгэмжийн даатгал	6,945,500.00	7,064,346.78
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,556,400.00	5,575,463.69
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,389,200.00	1,306,635.71
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	13,891,200.00	13,910,020.28

2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	46,752,800.00	46,580,433.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,732,900.00	3,650,194.00
210302	Түлш, халаалт	40,765,800.00	40,765,800.00
210303	Цэвэр, бохир ус	2,254,100.00	2,164,439.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	30,568,700.00	30,566,270.00
210401	Бичиг хэрэг	4,085,700.00	4,085,700.00
210402	Тээвэр, шатахуун	16,700,200.00	16,700,200.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6,239,900.00	6,239,900.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	228,000.00	228,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,314,900.00	3,312,470.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,095,600.00	2,095,600.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,145,600.00	1,145,600.00
210604	Урсгал засвар	950,000.00	950,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	2,802,400.00	2,650,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,802,400.00	2,650,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	16,448,200.00	15,635,595.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	4,105,800.00	4,105,800.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,785,600.00	1,785,600.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	550,000.00	550,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	68,900.00	68,900.00
210807	Газрын төлбөр	65,400.00	65,325.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	9,872,500.00	9,059,970.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	640,000.00	514,800.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	640,000.00	514,800.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	102,865,460,800.00	102,882,249,395.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	102,865,460,800.00	102,882,249,395.00
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	102,832,161,500.00	102,849,038,158.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	10,827,100.00	10,739,037.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	22,472,200.00	22,472,200.00
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	103,746,141,300.00	47,039,974,067.55
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	14,158,109,800.00	14,158,109,800.00
310001	Улсын төсвөөс санхүүжих	14,158,109,800.00	14,158,109,800.00
33	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	89,588,031,500.00	32,763,491,566.66
330001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	89,579,622,400.00	32,755,082,466.66
330002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	8,409,100.00	8,409,100.00
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	0	118,372,700.89
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0	118,236,690.89
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0	136,010.00
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл□	0	11,622,911,732.19
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл□	11,622,911,732.19	10,758,338,219.12
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	109	105
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1	1
610001	Төсвийн байгууллага	1	1
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	54	52
620001	Удирдах ажилтан	1	1
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	48	44
620003	Үйлчлэх ажилтан	5	7

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	өмнөх он	тайлант он
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	485,000.00	1,000,000.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	485,000.00	1,000,000.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	485,000.00	0.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	485,000.00	0.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	485,000.00	0.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	0.00	1,000,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	0.00	1,000,000.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	0.00	1,000,000.00
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	485,000.00	1,000,000.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	485,000.00	1,000,000.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	0.00	1,000,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	285,000.00	0.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	200,000.00	0.00
III	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	0.00	0.00
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	0.00
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.00	0.00

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Төв аймгийн Нийгмийн даатгалын хэлтэс нь нутаг дэвсгэрийн хүрээнд нийгмийн даатгалын тухай хууль тогтоомжийн биелэлтийг зохион байгуулах, нийгмийн даатгалын санг бүрдүүлэн орлого, зарлагын гүйцэтгэлийг хангаж хяналт тавих, даатгалын сангаас тухайн төрлийн тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийг тогтоож, хууль тогтоомжоор тогтоосон хугацаанд олгох, нийгмийн даатгалын тогтолцоо, үйл ажиллагааг зохицуулж, нийгмийн даатгалын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлд заасан чиг үүргийг хэрэгжүүлдэг, Нийгмийн даатгалын сангийн үндэсний зөвлөлийн даргын харьяа байгууллага юм

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант хугацаанд шимтгэл төлөгч 874 аж ахуй нэгжийн 15678, сайн дурын 6601, эрүүл мэндийн даатгалаа өөрөө хариуцсан төлсөн 10538 даатгуулагчаас нийгмийн даатгалын санд 39,491,961.0 мянган төгрөгийн орлогыг төвлөрүүлсэн нь өмнөх онтой харьцуулбал орлого 1,100,000.0 мянган төгрөгөөр өссөн бөгөөд орлогын төлөвлөгөөг 8,780,977.5 мянган төгрөг буюу 128,5%-иар давуулан биелүүлсэн байна.

Тэтгэврийн даатгалын сангийн орлогод 48,761,221,9 мянган төгрөг төлөвлөгдсөнөөс 41,449,635,8 мянган төгрөг бүрдүүлж орлогын төлөвлөгөөний биелэлт 85 хувьтай, тэтгэврийн даатгалын сангаас 16511 тэтгэвэр авагчдад 98,371,961.9 мянган төгрөгийн тэтгэвэр олгож, тэтгэвэр олгосон зардалд 9,167.8 мянган төгрөг зарцуулан, НДЕГ-т 68,599.3 мянган төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна.

Тэтгэмжийн даатгалын сангийн орлогод 2,563,125,1 мянган төгрөг төлөвлөгдсөнөөс 3,116,394.5 мянган төгрөг бүрдүүлж төлөвлөгөөний биелэлт 123,5 хувьтай биелүүлснээс 1764 даатгуулагчид 252,920.2 мянган төгрөгийн хөдөлмөрийн чадвар түр алдалтын, 1222 даатгуулагчид 2,241,179.6 мянган төгрөгийн жирэмсэн болон амаржсаны, 462 даатгуулагчид 462,000.0 мянган төгрөгийн оршуулгын, нийт 2,956,099.9 мянган төгрөгийн тэтгэмжийг олгож, НДЕГ-т 320,000.0 мянган төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна.

Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын санд 2,126,796.6 мянган төгрөг төлөвлөснөөс 1,786,889.1 мянган төгрөг оруулж төлөвлөгөөний биелэлт 84 хувьтай хэрэгжсэн байна.

Тайлант хугацаанд 37 тэтгэвэр авагчдад 247,074.0 мянган төгрөгийн тэтгэвэр, үйлдвэрлэлийн ослын тэтгэмж, рашаан сувиллын зардалд 41 даатгуулагчид 4,246,654.8 мянган төгрөг тус тус олгож НДЕГ-т 2,890,000.0 мянган төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна.

Ажилгүйдлийн даатгалын санд 499,166.1 мянган төгрөг төлөвлөснөөс 577,608.8 мянган төгрөг оруулж төлөвлөгөөний биелэлт 115,7 хувьтай биелэсэн бөгөөд тус сангаас тайлант хугацаанд 545 даатгуулагчид 1,114,201.8 төгрөгийн ажилгүйдлийн тэтгэмж олгож, НДЕГ-т 130,000.0 мянган төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна.

Эрүүл мэндийн даатгалын санд 6,739,191.4 мянган төгрөг оруулж ЭМДЕГ-т 6,756,190.2 мянган төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна.

Төв аймгийн Нийгмийн даатгалын хэлтэс нь НДЕГ-ын даргатай 2022 оны байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг 4 зорилтын хүрээнд 53 хэрэгжүүлэх арга хэмжээтэй баталснаас хэрэгжилт 85,8%-тай дүгнэгдсэн байна.

Төв аймгийн Нийгмийн даатгалын хэлтэс нь нэгдмэл төвлөрсөн удирдлагатай ба Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2018 онд баталсан удирдах 1, гүйцэтгэх 48, үйлчилгээний 5, бүгд 54 орон тооноос тайлант онд гүйцэтгэх 2 орон тоо дутуу буюу 52 орон тоотойгоор үйл ажиллагаагаа явуулсан байна.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Цахим Монгол үндэстэн, “Шинэ сэргэлтийн бодлого”-д тусгагдсан төрийн бүтээмжийг сайжруулах шинэчлэлтийг хэрэгжүүлэх, төрийн байгууллага цахим хэлбэрээр үзүүлэх үйлчилгээг нэмэгдүүлэх зорилт арга хэмжээний хүрээнд тоон гарын үсгийн тусгай зөвшөөрөл бүхий Нью компас ХХК-тай түншлэл, хамтын ажиллагааны уулзалтаар санал хүргүүлж ажилласны үр дүнд аймгийн шимтгэл төлөгч 435 хуулийн этгээд, баялаг бүтээгчдэд 23,900.0 мянган төгрөгийн тоон гарын үсгийг үнэгүй олгон тоон гарын үсгийн үйлчилгээ нэвтэрсэн бүх төрлийн үйлчилгээнд цаг хугацаа, орон зайнаас үл хамааран хамрагдах боломж нөхцөлийг бүрдүүлэн ажилласан байна.

Нийгмийн даатгалын шимтгэлээ өөрөө хариуцан төлсөн нэг сая хүртэл цалинтай даатгуулагчийн төлсөн шимтгэлийн 50%-ийг буцаан олгох хуулийн заалтыг хэрэгжүүлж, 39960 даатгуулагчид 1,363,500.0 мянган төгрөгийн шимтгэлийн буцаан олголтыг олгосон байна.

Төв аймгийн Нийгмийн даатгалын хэлтэс нь төсвийн шууд захирагчийн хувьд дараах хуулийн хүрээнд төсөв, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагааг эрхлэн гүйцэтгэж байна. Үүнд:

- Төсвийн тухай хууль
- Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль
- Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хууль
- Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль
- Хөдөлмөрийн тухай хууль
- Шилэн дансны тухай хууль
- Монгол Улсын 2022 оны Төсвийн тухай хууль
- Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль
- Нийгмийн даатгалын тухай хууль
- Төрийн албаны тухай хууль
- Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хууль
- Нийгмийн даатгалын сангаас олгох ажилгүйдлийн тэтгэмжийн тухай хууль
- Эрүүл мэндийн даатгалын тухай хууль

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

НДЕГ-ын Хяналт шалгалтын газраас хийсэн хяналт шалгалтын мөрөөр шимтгэлийн өр авлага бууруулах ажлын төлөвлөгөөг хэлтсийн даргаар батлуулан ажилласан байна.

Төлөвлөлтийн үе шатанд дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, шаардлагатай гэж үзсэн.

Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2022 оны 02 дугаар сарын 21-ний өдөр батлагдсан удирдамжийн дагуу Нийгмийн даатгалын тухай хууль, Зөрчлийн тухай хууль, Төсвийн тухай хууль болон тэдгээртэй нийцүүлэн гаргасан тушаал, шийдвэрийн хэрэгжилт, өмнөх шалгалтын мөрөөр зохион байгуулж хэрэгжүүлсэн ажлын гүйцэтгэл, үр дүнг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын Хяналт, шалгалтын газраас шалгаж, илэрсэн зөрчил дутагдлыг арилган, мэргэжил арга зүйн туслалцаа үзүүлэх зорилго бүхий төлөвлөгөөт хяналт шалгалтыг гүйцэтгэж, тус хэлтсийг цаашид “Ажил сайжруулах” шаардлагатай гэж дүгнэсэн байна.

Төв аймгийн Нийгмийн даатгалын хэлтэс нь 5 хүний бүрэлдэхүүнтэй дотоод аудитын тасагтай бөгөөд хэлтсийн даргын баталсан “Дотоод аудитын төлөвлөгөө”, НДЕГ-ын 2022 оны 01

дүгээр сарын 05-ны өдрийн 06/16 тоот албан бичгээр өгөгдсөн чиглэлийн дагуу сайн дурын даатгалын шимтгэл төлөлтийн тооцооны үндэслэл, нийгмийн даатгалын шимтгэлээс чөлөөлөх, ажилгүйдлийн даатгалын сангаас дэмжлэг үзүүлэх тухай хуулийн хэрэгжилтэд хяналт шалгалт хийж, тус хэлтсийн санхүү бүртгэлийн тасгаар санхүүгийн тайланд тусгагдсан тодорхойгүй өглөгийн бүртгэлийг гаргуулж санхүүгийн тайланд залруулга бичилт хийхийг санхүү бүртгэлийн тасгийн даргад зөвлөмжөөр үүрэг өгч ажилласан байна.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Төв аймгийн Нийгмийн даатгалын хэлтэс нь 2022 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тус байгууллага нь Нийгмийн даатгалын ерөнхий газраас 2018 онд батлагдсан нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг мөрдөж байгаа ба тус бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Төв аймгийн Нийгмийн даатгалын хэлтэс нь 2022 оны санхүүгийн тайлангаа Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна. Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичигт өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 1,542,378.0 мянган төгрөгөөр буюу 8.2 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөгөөр/			
Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	11,622,911.7	10,758,338.2	-864,573.5
Урьдчилгаа	0	0	
Авлага	6,706,127.9	5,973,189.9	-732,938.0
Бараа материал	14,339.5	15,440.3	1,100.8
Үндсэн хөрөнгө	574,144.6	628,177.3	54,032.7
Нийт хөрөнгө	18,917,523.7	17,375,145.7	-1,542,378.0
Өр төлбөр	1,086,241.5	738,552.7	-347,688.8
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	17,831,282.2	16,636,593.0	-1,194,689.2
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	18,917,523.7	17,375,145.7	-1,542,378.0

Дээрх хүснэгтээс харахад мөнгөн хөрөнгийн дансны үлдэгдэл өмнөх оны үзүүлэлтээс 864,573.5 мянган төгрөгөөр буурсан байна. Энэ үзүүлэлт нь тэтгэврийн даатгалын сангаас олгох дараа сарын тэтгэвэр тэтгэмжийн санхүүжилтийг байршуулсантай холбоотой байна.

Авлагын дансны үлдэгдэл 5,973.189.9 мянган төгрөг болж 732,938.0 мянган төгрөгөөр буурсан нь санхүүгийн тайлан дахь авлагыг бууруулж, эзэн холбогдогч, авлага үүссэн шалтгаан

нөхцөлийг тодруулж илрүүлсэн бөгөөд санхүүгийн тайланд залруулга дансны бичилт хийхийг санхүү бүртгэлийн тасгийн даргад зөвлөмжөөр үүрэг өгч ажилласантай холбоотой байна

Бараа материалын дансанд төсвийн хөрөнгөөр 27,881.8 мянган төгрөгийн бараа материал худалдан авч, НДЕГ-аас 350.0 мянган төгрөгийн баримт бичгийн бор хавтас, даатгуулагчдад олгох 1,419.8 мянган төгрөгийн үнэт цаас маягтуудыг үнэ төлбөргүй хүлээж авсан бөгөөд 28,550.8 мянган төгрөгийн бараа материалыг зарцуулсан байна. Нийт 1,769.8 мянган төгрөгийн бараа материалыг үнэ төлбөргүй шилжүүлэн авсан нь дансны үлдэгдлийг 1,100.8 мянган төгрөгөөр өсөхөд нөлөөлсөн байна.

Үндсэн хөрөнгийн дансанд Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2022 оны А/159, А/194 дүгээр тушаалаар тус хэлтэст хуваарилсан 80,090.0 мянган төгрөгийн компьютер, тоног төхөөрөмжийг шилжүүлэн хүлээн авч, А/193 дугаар тушаалаар цаашид ашиглах боломгүй 8,962.2 мянган төгрөгийн машин тоног төхөөрөмжийг акталж данснаас хасаж бүртгэсэн байна.

Тайлант оны үндсэн хөрөнгийн элэгдлийн зардал 26,057.2 мянган төгрөг байна.

Өглөгийн дансны үлдэгдэл 738,552.7 мянган төгрөг болж 347,688.8 мянган төгрөгөөр буурсан нь санхүүгийн тайлан дахь өглөгийг бууруулж, хариуцах эзэн, өглөг үүссэн шалтгаан нөхцөлийг тодруулж, тайлант хугацаанд бусад өглөг нэмж үүсгэлгүй 412,682.3 мянган төгрөг байсныг 292,601.3 мянган төгрөг буюу 70,9 хувьд хүргэн бууруулж ажилласантай холбоотой нийт өглөг буурсан байна.

Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл 16,636,593.0 мянган төгрөг болж 1,194,689.2 мянган төгрөгөөр буурсан нь тайлант үеийн үр дүнгээс шалтгаалжээ.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2022 оны төсвийн төсөлд үйл ажиллагааны зардалд 1,091,718.9 мянган төгрөг, нийгмийн даатгалын сангийн тэтгэвэр тэтгэмжийн зардалд 80,078,348.6 мянган төгрөг, нийт 81,170,067.5 мянган төгрөгийн зардлыг төлөвлөж, нийгмийн даатгалын сангийн орлогыг 29,106,492.8 мянган төгрөгөөр төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2021 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн 23 дугаар тогтоолоор тус хэлтсийн төсвийн төслөөс 2022 оны үйл ажиллагааны зардлыг 194,552.1 мянган төгрөгөөр бууруулж 897,166.8 мянган төгрөгөөр, нийгмийн даатгалын сангийн тэтгэвэр тэтгэмжийн зардлыг 611,538.1 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлж 80,689,886.7 мянган төгрөгөөр, нийгмийн даатгалын сангийн орлогыг 14,024,261.5 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлж 30,695,191.7 мянган төгрөгөөр, улсын төсвөөс санхүүжих эх үүсвэрийг 12,435,562.6 мянган төгрөгөөр баталсан байна.

Тайлант хугацаанд Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2022 оны 6 дугаар сарын 06-ны өдрийн 03 дугаар тогтоол, 2022 оны 12 дугаар сарын 28-ны өдрийн 05 дугаар тогтоолыг үндэслэн 2 удаа тодотгол хийсэн байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 2 хөтөлбөр, 8 арга хэмжээний зардалд НДЕГ-ын даргын А/192 тоот тушаалаар 103,746,141.3 мянган төгрөгийн төсөв батлагдсанаас Нийгмийн даатгалын хэлтсийн үйл ажиллагааны зардалд 913,979.8 мянган төгрөг, нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэвэр тэтгэмжийн зардалд 102,832,161.5 мянган төгрөгийг зарцуулахаар баталжээ.

Тайлант онд НДЕГ-аас тэтгэврийн даатгалын санд 58,003,901.8 мянган төгрөг, тэтгэмжийн даатгалын санд 150,000.0 мянган төгрөг, үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалах өвчний

даатгалын санд 4,558.7 мянган төгрөг, ажилгүйдлийн даатгалын санд 280,000.0 мянган төгрөг, нийт 58,438,460.5 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч, улсын төсвөөс 14,158,109.8 мянган төгрөг, нийгмийн даатгалын сангийн орлогоор 39,491,961.0 мянган төгрөг, үндсэн үйл ажиллагааны орлого 118,236.7 мянган төгрөг, туслах үйл ажиллагааны орлого 136.0 мянган төгрөг, нийгмийн даатгалын сан болон эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих үйл ажиллагааны санхүүжилтэд 904,202.3 мянган төгрөг, нийт 113,111,106.3 мянган төгрөгийн санхүүжилтийн эх үүсвэрийг бүрдүүлж, тэтгэвэр тэтгэмжийн зардалд 102,849,038.2 мянган төгрөгийг, үйл ажиллагааны урсгал зардалд 898,110.1 мянган төгрөг зарцуулж, оны эцэст зарцуулаагүй үлдэгдлээс 10,171,018.0 мянган төгрөгийг төсөвт татан төвлөрүүлсэн байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/мянган төгрөгөөр/					
д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
1	71901 –Нийгмийн даатгал 80101 Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	839,968.0	835,695.3	4,272.7	100%
2	71901 –Нийгмийн даатгал 80103-Гэрээгээр гүйцэтгүүлэх ажил, үйлчилгээ	5,670.0	5,547.8	122.2	100%
3	71901 –Нийгмийн даатгал 80205-Мэдээлэл, сурталчилгааны зардал	2,400.0	2,400.0	0.00	100%
4	71901 –Нийгмийн даатгал 80224-Зөвлөл, хороо, комиссын гишүүд	22,865.0	21,255.7	1,609.3	93.0%
5	71901 –Нийгмийн даатгал 80802 -Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж, урамшуулал	22,472.0	22,472.0	0.00	100%
6	71901 –Нийгмийн даатгал 80813-Хуульд заасан үндэслэлээр алба	2,300.0	2,300.0	0.00	100%
7	71901 –Нийгмийн даатгал 80820-Бусад тусламж, дэмжлэг зардал	8,527.1	8,439.0	88.1	99.0%
	Үйл ажиллагааны зардлын дүн	913,979.8	898,110.1	-15,869.7	98.3
8	Нийгмийн даатгалын сан Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	102.832.161.5	102, 849,038.2	-16,876.7	100.02%
	Нийт дүн	103,746,141.3	103,747,148.3	-1,007.0	100%

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Төв аймгийн нийгмийн даатгалын хэлтэс нь 2022 онд нэмэлт санхүүжилтийн дансанд Жинсрэгт хайрхан ХХК-аас 1,000.0 мянган төгрөгийн хандив авч, байгууллагын нэрэмжит тэмцээн уралдаан зохион байгуулахад зориулан зарцуулж тайлагнасан байна.

Нэмэлт санхүүжилтийн орлого, зардлыг зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.5.5 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Тус байгууллага тайлангийн хугацаанд нийт хоёр хөтөлбөрийн 8 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн байна.

Хүснэгт 3. Төсөл хөтөлбөрийн арга хэмжээний хүрэх үр дүн, биелэлт

/мянган төгрөгөөр/

№	Хөтөлбөр	Хэрэгжих хугацаа	Хүрэх үр дүн	Хэрэгжилтийн явц	Зарцуулах төсөв	Зарцуулсан
1	71901- Нийгмийн даатгалын үйл ажиллагаа	2022.01.01-2022.12.31	Үндсэн үйл ажиллагааг хэвийн явуулах	Бүрэн хэрэгжсэн, биелэлт 98.3%	913,979.8	898,110.1
2	Нийгмийн даатгалын сан Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	2022.01.01-2022.12.31	Нийгмийн даатгалын сангийн үйлчилгээг хүргэх 4	Бүрэн хэрэгжсэн, биелэлт 100%	102.832.161.5	102, 849,038.2

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Төв аймгийн Нийгмийн даатгалын хэлтсийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Г.Баянжаргал гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер О.Амаржаргал, дарга, тэргүүлэх аудитор Ц.Хишигжаргал нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Төв аймгийн Нийгмийн даатгалын хэлтсийн үйл ажиллагааны 2022 оны санхүүгийн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 01 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 44 тоот албан бичгээр ирүүлсэн байна.

Нийгмийн даатгалын сангийн тайланг, нэгтгэсэн тайлантай хамт 2023 оны 3 дүгээр сарын 24-ний өдөр ирүүлсэн бөгөөд санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн тодруулга болон цаасаар цахимаар ирүүлэх бусад материалуудыг шаардаж бүрдүүлж хавсаргалаа.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлыг тооцох эх сурвалжийг Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлөөс баталсан 2022 оны төсвийг, суурь үзүүлэлтээр Нийгмийн даатгалын хэлтсийн 2022 оны төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн нийт зарлагыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл “Дунд” гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 1,5 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2022 оны төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн нийт зардлын 81,587,053.5 мянган төгрөгөөс 1,5 хувиар буюу 1,223,805.8 мянган төгрөгөөр тогтоож гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 75,0% буюу 917,854.4 мянган төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор тус байгууллага авч хэрэгжүүлсэн ажлын тайланг 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлантай хамт хавсаргаж, ирүүлсэн байна. Үүнд: НДҮЗ-ийн 2022 оны 6 дугаар сарын 06-ны өдрийн 03 дугаар тогтоолоор тодотгол хийж урсгал зардлуудаас нийт 2,721.7 мянган төгрөгөөр бууруулан баталсан бөгөөд төсвийн жилийн явцад батлагдсан төсөвтөө багтаан хэрэгжүүлэх арга хэмжээгээ бүрэн хэрэгжүүлэн ажилласан байна.

Тус байгууллага Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг бүрэн хангаж 2 орон тоо дутуу ажилласнаас цалин, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардлаас 5,551.7 мянган төгрөгийг, байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардлаас 172.4 мянган төгрөгийг, 31 удаа сургалт сурталчилгаа зохион байгуулснаас 5 удаагийн сургалтыг цахимаар зохион байгуулж албан томилолтын зардлаас 152.4 мянган төгрөгийг, бусад зардлуудаас 351.9 мянган төгрөгийг, нийт 6,228.4 мянган төгрөгийн хэмнэлтийг төсөвт төвлөрүүлж ажилласан байна.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх

дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Төв аймгийн Нийгмийн даатгалын хэлтсийн шилэн дансны хуулийн хэрэгжилтийг шалгахад цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий 3004 орлогын мөнгөн гүйлгээнээс 2136 гүйлгээг хугацаа хоцроож, 3153 зарлагын мөнгөн гүйлгээнээс 2263 гүйлгээг хугацаа хоцроож байршуулан өмч хөрөнгө, мөнгө зарцуулах 15 шийдвэрийг хугацаандаа байршуулсан байна.

Нийгмийн даатгалын сангийн шилэн дансны цэсэд төсвийн гүйцэтгэл хэмнэлтийн тайлбарыг “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын 2 дугаар хавсралтад заасан маягтын дагуу цахимаар шивж оруулаагүй, PDF форматаар байршуулсан нь холбогдох заалттай нийцээгүй байна.

4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Тус хэлтсийн даргын 2022 оны 12 дугаар сарын 16-ны өдрийн Б/76 тушаалаар 36 ажилтанд 9,900.0 мянган төгрөгийн урамшуулал олгохдоо эрх зүйн үндэслэлийг тодорхой дурдаагүй бөгөөд санхүүжилтийг эрүүл мэндийн даатгалын сангаас зарцуулаагүй зөрчил байна.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан зарим мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцээгүй гэж дүгнэлээ.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Төв аймгийн Нийгмийн даатгалын хэлтсийн үйл ажиллагааны эхний хагас жилийн байдлаарх санхүүгийн тайланд завсрын аудит хийгдсэн. Завсрын аудитын явцад асуудлын бүртгэлээр 4 зөвлөмж өгөгдсөн. Биелэлтийг жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар дахин хянахад үр дүнтэй хэрэгжсэн 1 зөвлөмжийг аудитын тайланд тусгаагүй болно.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Тус байгууллага нь 2021 оны санхүүгийн тайлангийн 1 зөвлөмж, 3 албан шаардлага өгөгдсөнийг 100% хэрэгжүүлэн, биелэлтийг 2022 оны 6 дугаар сарын 22-ны өдрийн 436 тоотой ирүүлсэн байна.

Хүснэгт 4. Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт					
Албан шаардлага	3	208,545.4	3	208,454.4	100
Зөвлөмж	1	0.00	1	0.00	100
Нийт дүн	4	208,545.4	1	208,545.4	100

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар Нийгмийн даатгалын сангийн тайлан, журнал, холбогдох санхүүгийн баримт шаардлагатай цахим материалууд, нэгдсэн тайлангийн иж бүрдэл зэргийг хангаж ажиллахад санхүү бүртгэлийн ажилтнуудын хариуцлагыг дээшлүүлэх асуудлыг анхаарал татахуйц асуудлаар тодорхойлж байна.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нэмэлт санхүүжилтийн тайланг зэрэгцүүлэх зарчмын дагуу тайлагнаагүй, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд тохируулга хийгээгүй зэргээс нийт 6.666.4 мянган төгрөгийн алдаа илэрснийг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2-т “Нягтлан бодох бүртгэлийн алдааг алдаа гарсан үеийн санхүүгийн тайланд тусгах замаар залруулна” гэсэн заалтын дагуу аудитын явцад залруулсан.

Аудитаар нийт 11,304.3 мянган төгрөгийн 5 зөрчил илэрсэнд, 392.7 мянган төгрөгийн 1 зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож, 1 зөрчилд албан шаардлага хүргүүлж, зөрчлийг дахин давтан гаргахгүй байх 10,911.6 мянган төгрөгийн 3 зөрчилд зөвлөмж өглөө.

5.1 Төлбөрийн акт

НДЕГ-ын даргын 2022 оны 12 дугаар сарын 22-ны Б/201 тушаал болон Төв аймгийн Засаг даргын 2022 оны 12 дугаар сарын 26-ны А/755 захирамжийг үндэслэн 392.7 мянган төгрөгийн үр дүнгийн мөнгөн урамшууллыг давхар олгосон зөрчил байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.5-д “хариуцлагатай байх”, 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д “төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах” 6.6.1-д “төсвийн захирагч нь түүнийг томилсон байгууллага, албан тушаалтны өмнө, эсхүл дээд шатныхаа төсвийн захирагчийн өмнө төсвийн талаар хариуцлага хүлээдэг байх” гэсэн заалттай нийцэхгүйгээс гадна санхүүгийн тайлангийн аудитын “эрх ба үүрэг”, “үнэлгээ ба хуваарилалт”, “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2 дахь заалт болон МУЕА-ын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар батлагдсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам”-ын 4.2.3.3-д “Цалин хөлс, шагнал урамшуулал, тэтгэмжийг зөрүүтэй тооцож олгосон” бол төлбөрийн акт тогтооно гэсний дагуу шийдвэрлэв.

5.2 Албан шаардлага

Нийгмийн даатгалын сангийн тайлан, журнал, холбогдох санхүүгийн баримт шаардлагатай цахим материалуудыг хугацаанд нь ирүүлээгүй, мөн нэгдсэн тайлангийн иж бүрдлийг хангаж ирүүлээгүй зөрчил байна.

Энэ нь Нийгмийн даатгалын тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1-д “Сум, дүүргийн нийгмийн даатгалын байгууллага нь нийгмийн даатгалын сангийн улирлын болон жилийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланг Төсвийн тухай хуулийн 8.9.1-д заасан цаглабрын дагуу боловсруулж, тайлагнана”, 13.2-д “Аймаг, нийслэлийн нийгмийн даатгалын байгууллага нь нийгмийн даатгалын сангийн хагас жилийн болон жилийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг Төсвийн тухай хуулийн 8.9.2-т заасан цаглабрын дагуу, нийгмийн даатгалын төв байгууллага нь Төсвийн тухай хуулийн 8.9.5-д заасан цаглабрын дагуу тус тус боловсруулна.” Төсвийн тухай хууль 5 дугаар зүйл. 5.1.2-д “төсвийн иж бүрэн, үнэн зөв байдлыг хангасан байх” 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д “төсвийн шууд захирагч улирлын төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланг дараа улирлын эхний сарын 15-ны дотор гаргаж харьяалагдах дээд шатны төсвийн захирагчид, жилийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланг дараа оны 01 дүгээр сарын 25-ны дотор төрийн

аудитын байгууллагад хүргүүлж, аудит хийсэн санхүүгийн тайланг 02 дугаар сарын 25-ны дотор харьяалагдах дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлэх”, 8.9.2-д “төсвийн төвлөрүүлэн захирагч хагас жилийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг жил бүрийн 7 дугаар сарын 25-ны дотор гаргаж төсвийн ерөнхийлөн захирагчид, жилийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг дараа оны 3 дугаар сарын 05-ны өдрийн дотор төрийн аудитын байгууллагад хүргүүлж, аудит хийсэн тайланг жил бүрийн 3 дугаар сарын 25-ны өдрийн дотор төсвийн ерөнхийлөн захирагчид хүргүүлэх” заалтуудтай нийцэхгүйгээс гадна санхүүгийн тайлангийн аудитын “иж бүрэн байх”, “толилуулга”, “үнэлгээ ба хуваарилалт”, “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 дэх заалт болон МҮЕА-ын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар батлагдсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам”-ын 4.2.1.11-д “хууль тогтоомж, гэрээ, хэлцэл зөрчсөн алдаа, зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал” үүссэн бол албан шаардлага хүргүүлэх гэсний дагуу шийдвэрлэв.

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1.Дотоод хяналт, хариуцлагатай холбоотой асуудал

1.1.Илрүүлэлт:

Шатах тослох материалын зарлагын гүйлгээг шалгахад тайлангаар тайлагнасан шатах тослох материалын 1,011.6 мянган төгрөгийн шатахууныг жолоочийн замын хуудсыг үндэслэн нормативын дагуу тооцоо бодсон баримтаар баталгаажуулаагүй, бүртгэлээр тавих хяналтыг сулруулсан зөрчил байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-д “үнэн зөв байх”, 13 дугаар зүйлийн 13.1-д “Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно” заалтыг болон санхүүгийн тайлангийн аудитын “ангилал”, “иж бүрэн байх”, “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

1.2. Өгсөн зөвлөмж: Жолоочийн замын хуудсыг үндэслэн шатахууны зарцуулалтын тооцоог тухай бүр бодож баталгаажуулж байх, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх

2.Хууль тогтоомжийн хэрэгжилттэй холбоотой асуудал

2.1.Илрүүлэлт:

Тус хэлтсийн даргын 2022 оны 12 дугаар сарын 16-ны өдрийн Б/76 тушаалаар 36 ажилтанд 9,900.0 мянган төгрөгийн урамшуулал олгохдоо эрх зүйн үндэслэлийг тодорхой дурдаагүй бөгөөд санхүүжилтийг эрүүл мэндийн даатгалын сангаас зарцуулаагүй зөрчил байна

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1-д “Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно”, Төсвийн тухай хууль 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-д “батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах” гэсэн заалттай нийцээгүйгээс гадна санхүүгийн тайлангийн аудитын “тохиолдсон байх”, “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

2.2. Өгсөн зөвлөмж: Тушаал шийдвэрт хууль зүйн үндэслэл, шалтгаан, зориулалт, зорилгыг тодорхой бичиж, төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулж, санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг зөв тодорхойлох

3.Хууль тогтоомжийн хэрэгжилттэй холбоотой асуудал

3.1.Илрүүлэлт:

Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтэд нийцлийн аудитыг гүйцэтгэхэд хугацаа хэтрэлт 64,3 хувьтай зөрчил байна. Үйл ажиллагааны мэдээнд батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, хэтрэлт хэмнэлтийн шалтгаан тайлбарыг бичээгүй, Нийгмийн даатгалын сангийн мэдээний батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, хэтрэлт хэмнэлтийн шалтгаан тайлбарыг шивж оруулаагүй, зөвхөн PDF форматаар хавсаргасан, байгууллагын дарга нягтлан бодогч нарын нэр утас, цахим хаяг байршаагүй зэрэг зөрчил байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.1-д "мэдээлэл үнэн зөв, бодитой, иж бүрэн байх", 4.1.2-д "мэдээлэл ойлгомжтой, ач холбогдолтой байх" 4.1.3-д "тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх" 5 дугаар зүйлийн 5.1.3-д "тодруулга өгөх албан тушаалтны нэр, утас, цахим хаягийг байршуулсан байх" гэж заасантай нийцэхгүйгээс гадна санхүүгийн тайлангийн аудитын "оршин байх", "эрх ба үүрэг" гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

3.2. Өгсөн зөвлөмж: Үнэн зөв, бодитой, ойлгомжтой, иж бүрэн мэдээллийг батлагдсан маягтаар хуулийн хугацаанд нь байршуулж хэвших.

Дээрх акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн биелэлтийг Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 6 дугаар сарын 15-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН АЛДАА,ЗӨРЧЛИЙН НЭГТГЭЛ

6.1 Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс:				Зөвлөмж	
							залруулсан		залруулаагүй			
	тоо	дүн	тоо	дүн	тоо	дүн	тоо	дүн	тоо	дүн	тоо	дүн
Нийгмийн даатгалын хэлтсийн үйл ажиллагааны тайланд нэмэлт санхүүжилийн дансанд өмнөх оны гүйцэтгэлийг зэрэгцүүлэх зарчмын дагуу тайлагнаагүй , төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд тохируулга хийгээгүй зэргээс нийт 6.666.4 мянган төгрөгийн алдаа гарсан байна.	1	6,666.4			1	6,666.4	1	6,666.4				
Дүн	1	6,666.4	0	0.0	1	6,666.4	1	6,666.4	0	0.0	0	0.0

6.2 Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс:									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	тоо	дүн	тоо	дүн	тоо	дүн	тоо	дүн	тоо	дүн	тоо	дүн
Нийгмийн даатгалын сангийн тайлан, журнал, холбогдох санхүүгийн баримт шаардлагатай цахим материалуудыг хугацаанд нь ирүүлээгүй, нэгдсэн тайлангийн иж бүрдлийг хангаж ирүүлээгүй зөрчил байна	1	0			1	0						
Хэлтсийн даргын үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч Ж.Э-д НДЕГ-ын даргын 2022.12.22-ны Б/201 тушаалаар 100 хувийн цалингаар мөнгөн урамшуулал олгосон байхад, Төв аймгийн засаг даргын 2022.12.26-ны А/755 захирамжийг үндэслэн 40 хувийн ҮДМУ давхар тооцож олгосон зөрчил байна. / 981.720*40 хувь /	1	392.7	1	392.7								
Шатах тослох материалын зарлагын гүйлгээг шалгахад тайлангаар тайлагнасан шатах тослох материалын 1.011.6 мянган төгрөгийн шатахууныг жолоочийн замын хуудсыг үндэслэн нормативын дагуу тооцоо бодсон баримтаар баталгаажуулаагүй, бүртгэлээр тавих хяналтыг сулруулсан зөрчил байна.	1	1011.6					1	1011.6				
Дүн	3	1,404.3	1	392.7	1	0.0	1	1,011.6	0	0.0	0	0.0

6.3 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал /мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс:							
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж			
	тоо	дүн	тоо	дүн	тоо	дүн	тоо	дүн	тоо	дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил										
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтэд нийцлийн аудитыг гүйцэтгэхэд хугацаа хэтрэлт 64,3 хувьтай зөрчил байна. Үйл ажиллагааны мэдээнд батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, хэтрэлт хэмнэлтийн шалтгаан тайлбарыг бичээгүй бөгөөд, НДСангийн мэдээний батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, хэтрэлт хэмнэлтийн шалтгаан тайлбарыг шивж оруулаагүй, зөвхөн PDF форматаар хавсаргасан зөрчил байна.	1	0							1	0
Дүн	1	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1	0.0
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил										
Тус хэлтсийн даргын 2022 оны 12 дугаар сарын 16-ны өдрийн Б/76 тушаалаар 36 ажилтанд 9,900.0 мянган төгрөгийн урамшуулал олгохдоо эрх зүйн үндэслэлийг тодорхой дурдаагүй бөгөөд санхүүжилтийг эрүүл мэндийн даатгалын сангаас зарцуулаагүй зөрчил байна.	1	9,900.0							1	9,900.0
Дүн	1	9,900.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1	9,900.0
Нийт дүн	1	9,900.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1	9,900.0